

Jacques van Mourik in een Olivier B. Bommel geruït huisjasje en een pijp

**Tekst: Ietje Pinckers-
van Roosmalen**

In KunstLokaalMook is onder voorbehoud van de coronamaatregelen vanaf april een interessante tentoonstelling te zien: 'In Beeld', fotografisch werk van Bram Vis en Huub Beckers. Twee uitersten wat betreft de keuze van hun onderwerpen, maar ook hun werkwijze verschilt hemelsbreed van elkaar.

Bram Vis trekt de hele wereld over, van Sahara tot het diepe Afrika, van het koude noorden tot het warme zuiden. Prachtige beelden, scherp, kleurrijk en adembenemend. Huub Beckers blijft zo dichtbij mogelijk bij huis, soms zelfs niet verder dan de vijver in zijn tuin.

Terwijl Bram de best mogelijke apparatuur gebruikt tijdens zijn rondzwervingen over de wereld, gebruikt Huub technieken die uitgevonden en beproefd zijn in de 19de eeuw, zoals heliogravure, blauwdruk en gomdruk.

De foto's van Bram zijn een feest voor het oog. Ik ben blij dat iemand de moed, energie en kennis heeft om voor mij op reis te gaan om zo aan mij de wereld op zijn mooist te tonen. De werken van Huub daarentegen zijn klein, intiem en teer. Ze ademen een prachtige sfeer en zijn soms sprookjesachtig te noemen.

Zeg mij niet dat fotografie geen kunst is. Dat is zo'n achterhaald standpunt.

Fotografie, het kleine broertje van de Kunst?

'Fotografie imiteert de schilderkunst' was de opvatting. Ze zou onder aan de hiërarchische 'kunsttrap' hangen. Maar ik ben het niet eens met de Belgische fotograaf Stefan Vanfleteren als hij de fotografie het kleine broertje noemt van de kunst. Niets is minder waar.

Al in de 19de eeuw kwam de Amerikaanse fotograaf Stieglitz (1864-1946) in opstand tegen deze academische kijk op fotografie die inferieur zou zijn aan de schilderkunst.

Deze Stieglitz legde het 19de -eeuwse New York vast op een prachtige manier met sfeervolle foto's. Hij had hiermee niet de bedoeling de schilderkunst te imiteren. Niemand maakt mij wijs dat dit geen kunst zou zijn. Trouwens: wat is kunst? Kunst met grote K, met kleine k. Flauwekul. Maar hier gaan we nu geen discussie over voeren.

Met striemen van de kousophouders

Over foto als hulpmiddel voor de schilderkunst valt veel te vertellen. Grote bewondering heb ik voor al die portretkunstenaars uit de Gouden Eeuw en daarna die ons de mooiste portretten hebben geschonken. Al zal menig konterfeitsel

Paula Ocker

van toekomstige bruid voor de Spaanse of Engelse koning wel geflatteerd zijn en dus tot grote teleurstelling hebben geleid. Maar hieraan heeft Rembrandt zich nooit schuldig gemaakt. Hij beeldde de mens af zoals hij was; met buikje en met striemen van de kousophouders.

Na de uitvinding van de fotografie in 1826 door Niépce die lichtgevoelig gemaakte platen aan het daglicht blootstelde en nadat het William Talbot in 1834 lukte om de opgevangen beelden te fixeren, werden er steeds meer technieken ontdekt om de werkelijkheid vast te leggen. Zoals bijvoorbeeld de héliogravure, de blauwdruk, de gomdruk, de zilvergelatine print, of collotypie. Technieken waarmee Kees Roosenboom (1950-2005) uitgebreid experimenteerde, samen met Huub Beckers. Dit alles heeft prachtige foto's opgeleverd.

Jacques van Mourik, en hij niet alleen, ontdekte al spoedig hoe hij de fotografie kon gebruiken. Hij gebruikte volop foto's van zichzelf, van Paula Ocker en anderen om zijn karaktervolle koppen te schilderen of tekenen met rood krijt. Zo gebruikte hij een foto waarop hij te zien is in een Olivier B. Bommel geruit huisjasje en een pijp. Het schilderij dat hij met behulp van deze foto maakte keerde in 2018 op wonderbaarlijke wijze via Bob Leckie uit Texas naar ons terug. De vlekken op de afbeelding zijn veroorzaakt door siccatief. Dit middel werd gebruikt om het drogen van de verf te versnellen.

Ook schilderde hij meerdere succesvolle werken aan de hand van dezelfde foto. Zo zijn er van De Kaartspelers meerdere exemplaren, telkens een beetje anders.

Nadat in de WO II zijn huis en nagenoeg alle aanwezige schilderijen vernietigd werden,

Schilderij 'Na den arbeid'

begon Van Mourik aan de bijna onmogelijke taak om zijn schilderijen opnieuw te schilderen. Met behulp van een fotoalbum dat in de vennen achter zijn huis dreef (volgens de verhalen) maakte hij ze opnieuw.

Een van de topstukken van Stichting Jacques van Mourik is 'Na den Arbeid'. Het is het portret van een zekere Betfeier, die 's avonds na het werk met zijn vrouw over hun akker kuiert. Het werk is geschilderd in 1933 en gelukkig ook op de plaat vereeuwigd. Want het schilderij is in de oorlog verloren gegaan. Jacques heeft deze twee mensen aan de hand van die foto weer opnieuw kunnen schilderen.

In verband met steeds veranderende Coronamaatregelen is er onzekerheid over openstelling van KunstLokaalMook. Kijk voor actuele berichten op

www.stichtingjacquesvanmourik.nl en op de agenda van www.maasburen.nl

De expositie 'Natuurlijk' van Eva Vermeulen en Gonda van der Zwaag zal nog te bezoeken zijn. Daarna staat de expositie van hedendaagse kunstenaars Patricia Heijmen en Jacqueline Pulles gepland en vervolgens onze expositie 'In Beeld'.